

Глушенкова А.А., к.г.н., доц.
Худік Б.О., магістр
Державний університет
інформаційно-комунікаційних технологій

УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИНЦИПАХ «ЗЕЛЕНОГО ОФІСУ»

Ця наукова стаття присвячена вивченню та аналізу впровадження принципів «зеленого офісу» в управління ресурсами підприємства. В статті розглядаються теоретичні аспекти концепції «зеленого офісу», визначаються ключові принципи та їх вплив на управління різними видами ресурсів. Систематизовано приклади імплементації принципів «зеленого офісу» для управління різними групами ресурсів підприємства. Наведено етапи впровадження принципів «зеленого офісу» та проаналізовано основні перешкоди на шляху їх імплементації у практику управління підприємством.

Ключові слова: *зелений офіс, управління ресурсами, сталість, екологічна ефективність, енергоефективність, екологічна відповідальність.*

Постановка проблеми. Сучасні підприємства стикаються з ростом екологічних проблем та підвищеним попитом на сталий розвиток. У цьому контексті концепція «зеленого офісу» виступає як стратегічний підхід до управління ресурсами з метою зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та підвищення сталості підприємства.

Суспільство стає все більш освіченим та екологічно свідомим. Підприємства, які приділяють увагу зеленим практикам, привертають увагу клієнтів, що активно підтримує сталий розвиток. Зростаюча кількість законодавчих актів та стандартів, спрямованих на зменшення впливу підприємств на довкілля, змушує компанії адаптуватися та впроваджувати зелені підходи. В той же час підприємства, які активно впроваджують зелені практики, можуть мати конкурентну перевагу, особливо в очах тих споживачів, які акцентують на екологічній відповідальності при виборі продуктів та послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання соціальної відповідальності бізнесу розглядали у своїй працях у працях такі закордонні науковці як: Т. Дональдсон, А. Керолл, Р. Каплан, Д. Нортон, М. Фрідман, Х. Валенте, К. Мануель, С. Фігарес та інші. Серед вітчизняних науковців це О. Буян, А. Колота, О. Грیشнова, В. Євтушенко, М. Сухотеріна, Л. Петрашко, О. Захаркіна, В. Шаповал, Т. Хлевицька, С. Філіппова та інші.

Питанням екологічної відповідальності бізнесу в контексті вирішення завдань сталого розвитку у вітчизняній науковій літературі присвячені праці А. Гвішиані, Б. Данилишина, М. Згуровського, Л. Мельника, А. Садекова, Ю. Туниці, Є. Хлобистова та ін.

Питанням впровадження концепції «зеленого офісу» присвячені праці О. Маслюківської, Н. Євтушенко, І.Сіващ,а А. Якімовоїю.

Невирішена раніше частина загальної проблеми. Існуючі дослідження з концепції зеленого офісу значно розширили наше розуміння сталого управління ресурсами. Однак, деякі аспекти досліджені менш детально і ця концепція є досить неосвоєною серед вітчизняних підприємств. Додаткової уваги потребують вивчення соціального впливу, адаптації до технологічних інновацій, сприйняття бізнес-спільнотою, довгострокової ефективності.

Додаткове дослідження цих аспектів може сприяти подальшому розвитку та оптимізації стратегій зеленого управління ресурсами на підприємствах.

Мета статті – проаналізувати теоретичні аспекти концепції «зеленого офісу», обґрунтувати основні напрямки впровадження концепції «зеленого офісу» в управління ресурсами підприємства.

Викладення основного матеріалу.

Концепція «зеленого офісу» — це підхід до управління ресурсами підприємства з екологічною відповідальністю. Основна ідея полягає в тому, щоб зменшити негативний вплив офісної діяльності на навколишнє середовище.

Компанії, що адаптують свою діяльність відповідно до принципів зеленого офісу, ефективніше використовують ресурси та енергію, зменшують обсяги відходів у робочих приміщеннях та поліпшують свою репутацію перед споживачами, клієнтами та партнерами. [1]

Програма ООН з довкілля (ЮНЕП) визначає «зелену» економіку як економіку, яка призводить до покращення добробуту людей і соціальної справедливості, одночасно значно зменшуючи екологічні ризики та екологічний дефіцит. У найпростішому вираженні «зелену» економіку можна розглядати як ресурсоефективну та соціально інклюзивну економіку з низьким вмістом вуглецю. У зеленій економіці зростання доходів і зайнятості має відбуватися за рахунок державних і приватних інвестицій, які зменшують викиди вуглекислого газу та забруднення, підвищують ефективність використання енергії та ресурсів і запобігають втраті біорізноманіття та екосистем. [2]

Концепція «зеленого офісу» може успішно застосовуватися в різних сферах та галузях: в галузі інформаційних технологій це застосування ефективних ІТ-рішень для зменшення споживання електроенергії та оптимізації робочих процесів, використання віддалених робочих місць та електронних засобів комунікації для скорочення потреби в фізичних офісах та транспортних ресурсах; в будівництві – розробка та будівництво енергоефективних офісних будівель, використання екологічних матеріалів; у сфері фінансів та банківській справі – запровадження електронних форматів банківських та фінансових операцій для зменшення паперових відходів, фінансування й інвестування в екологічно чисті технології та проекти; в транспорті та логістиці – запровадження електромобілів та інших транспортних засобів з низьким викидами шкідливих речовин, використання технологій для оптимізації маршрутів та зменшення енергоспоживання тощо.

Ключовими принципами концепції «зеленого офісу» є:

Енергоефективність: зменшення споживання енергії через використання ефективних технологій, вдосконалення систем опалення, вентиляції та кондиціонування.

Соціальна відповідальність: створення умов для здоров'я та комфорту працівників, а також взаємодія з місцевою спільнотою.

Використання відновлювальних джерел енергії: запровадження сонячних панелей, вітрових генераторів та інших зелених технологій для виробництва енергії.

Ефективне використання води: встановлення водозберігаючого обладнання, а також впровадження систем переробки та повторного використання води.

Зменшення викидів: мінімізація викидів шкідливих речовин та впровадження стратегій зменшення кількості відходів.

Сприяння сталому транспорту: підтримка використання електромобілів, велосипедів або громадського транспорту для працівників.

Еко-офісне управління: впровадження цифрових технологій для зменшення використання паперу, віддалена робота та інші методи оптимізації.

Зелений офіс має на меті раціональне використання різних видів ресурсів для зменшення впливу на навколишнє середовище.

- Енергія:
  - Використання енергоефективного обладнання.
  - Запровадження відновлювальних джерел енергії, таких як сонячні панелі та вітряні турбіни.

- Активне впровадження систем енергозбереження, наприклад, автоматизовані системи освітлення та кондиціонування.
- Вода:
  - Встановлення ефективного обладнання для зменшення витрат води.
  - Використання систем для переробки та повторного використання води.
  - Проактивне управління витратами води в офісі.
- Відходи:
  - Запровадження систем вторинного сировини та вторинної переробки.
  - Максимізація використання цифрових технологій для зменшення використання паперу та інших матеріалів.
  - Розробка програм для відсортування відходів.
- Транспорт:
  - Сприяння використанню екологічно чистого транспорту, наприклад, електромобілів або велосипедів.
  - Заохочення віддаленої роботи та використання технологій для віртуальних зустрічей.
- Офісне устаткування та матеріали:
  - Використання енергоефективних комп'ютерів та офісного обладнання.
  - Обирання екологічно чистих та відновлюваних матеріалів для офісного обладнання та меблів.
- Інтелектуальні ресурси:
  - Максимальне використання електронних засобів комунікації для зменшення потреби в папері.
  - Використання хмарних технологій для зберігання та обробки даних, що може зменшити потребу в фізичних носіях.
  - Впровадження систем для спільного використання інтелектуальних ресурсів між різними відділами та проектами, щоб мінімізувати дублювання та збільшити ефективність.
- Соціальні ресурси:
  - Створення умов для комфорту та здоров'я працівників, включаючи простори для відпочинку та фізичну активність.
  - Запровадження програм тривалого навчання та розвитку для співробітників
  - Взаємодія з місцевою спільнотою та сприяння соціально відповідальним ініціативам.

Імплементація концепції «зеленого офісу» вимагає фінансових, інфраструктурних, людських та інших ресурсів для успішної впровадження зелених практик і має відбуватися в декілька послідовних етапів (Рис. 1.).

Впровадження концепції «зеленого офісу» може мати численні переваги для підприємств. Зменшення споживання енергії та води призводить до зменшення витрат на комунальні послуги. Використання ефективних технологій може знизити витрати на обладнання та його експлуатацію.

Зелені практики сприяють сталому розвитку та підвищують екологічну відповідальність підприємства, сприяють підвищенню репутації через участь в екологічних ініціативах.

Зелені офіси можуть створювати комфортне та здорове робоче середовище, що сприяє підвищенню продуктивності та творчості співробітників, залученню та утриманню талановитого персоналу завдяки соціальній відповідальності та забезпеченню комфортних умов праці..

Технології можуть застосовуватись для ефективного використання простору та оптимізації робочих місць. Можливість віддаленої роботи зменшує необхідність великих офісних приміщень.

Рис. 1. Основні етапи впровадження принципів «зеленого офісу» на підприємстві

Зелені елементи в офісі (рослини, природне освітлення) можуть поліпшити фізичне та психічне благополуччя працівників. Зменшення викидів та алергенів може позитивно впливати на здоров'я колективу. Росширення аудиторії та привертання клієнтів, які цінують екологічні та сталі практики. Виконання екологічних стандартів може сприяти уникненню штрафів та конфліктів з регуляторами.

Разом з тим, існує кілька потенційних бар'єрів, які можуть ускладнити впровадження концепції зеленого офісу на підприємстві. Високі витрати на впровадження: зелені технології та екологічно чисте обладнання можуть бути витратними. Підприємства можуть боятися великих витрат, навіть якщо в довгостроковій перспективі це призведе до економії. Відсутність свідомості та підтримки персоналу: якщо співробітники не розуміють важливості зелених ініціатив або не підтримують їх, впровадження може стати важким завданням. Технічні обмеження: деякі компанії можуть стикатися з технічними обмеженнями при спробах впровадження нових технологій або екологічних систем. Недостатнє розуміння переваг: багато підприємств може не повністю розуміти переваги зеленого офісу, не враховуючи економічні та соціальні вигоди. Бюрократичні перешкоди: системи управління можуть бути неспроможними адаптуватися до нових екологічних стандартів через бюрократичні та процедурні обмеження. Страх перед змінами: співробітники та керівництво можуть опиратися змінам. Невизначеність стандартів: відсутність чітких стандартів та регуляції може призвести до незрозумілості та складнощів в імплементації зелених практик. Короткострокове мислення: якщо компанія фокусується на короткостроковому доході, вона може не бачити великих вигід довгострокового впровадження зелених ініціатив.

Подолання цих бар'єрів може вимагати від підприємства визначеної стратегії, ефективного комунікаційного плану та взаємодії зі співробітниками для забезпечення підтримки та розуміння переваг концепції «зеленого офісу» на всіх рівнях.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Таким чином, ця стаття висвітлює важливість та актуальність впровадження принципів "зеленого офісу" для підприємств та сприяє розумінню теоретичних основ та практичних аспектів цієї концепції.

Впровадження концепції зеленого офісу є важливим кроком для підприємства, оскільки воно приносить численні переваги та позитивні наслідки, як для самого бізнесу, так і для навколишнього середовища. Вона дозволяє підприємствам брати активно участь у сталому розвитку, створювати позитивний внутрішній та зовнішній імідж і сприяти створенню більш стійкого та екологічно відповідального бізнес-середовища.

Список використаних джерел

1. Маслюківська О.П. Концепція зеленого офісу. Рекомендації для організацій щодо екологічно дружнього ставлення до навколишнього середовища. К.: Пульсари, 2007. 64 с.
2. Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication. UNEP, 2011 URL: www.unep.org/greeneconomy
3. Towards Green Growth. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?page=view&type=400&nr=683&menu=1515>
4. Nafi Jannatun Different Types of Corporate Social Responsibility (CSR). 2018. URL: <https://www.transparenthands.org/different-types-of-corporate-social-responsibility-csr/>
5. Telford Nicola A List Of Statistics That Demonstrate The Importance Of CSR. 2021. URL: <https://viewsforchange.com/list-statistics-demonstrate-importance-csr/>
6. Chastity Heyward Forbes Councils Member Forbes Business Council The Growing Importance Of Social Responsibility In Business. 2020. URL: <https://www.forbes.com/sites/forbesbusinesscouncil/2020/11/18/the-growing-importance-of-social-responsibility-in-business/?sh=471b52162283>
7. Green Office Guide 2009: Create a more efficient workplace, buy better office products, measure your success. Brian Back. 2009. 44 p. URL: <http://media.sustainableindustries.com/documents/gog.2009.digiGtal.pdf?email=>

REFERENCES

1. Masliukivska O.P. (2007) Kontseptsiiia zelenoho ofisu. Rekomendatsii dlia orhanizatsii shchodo ekolohichno druzhnogo stavlennia do navkolyshnoho seredovyscha [Green office concept. Recommendations for organizations regarding an environmentally friendly attitude to the environment] K.: Pulsary.
2. Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication. UNEP (2011). Retrieved from: www.unep.org/greeneconomy
3. Towards Green Growth. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) Retrieved from: <https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?page=view&type=400&nr=683&menu=1515>
4. Nafi Jannatun (2018). Different Types of Corporate Social Responsibility (CSR). Retrieved from: <https://www.transparenthands.org/different-types-of-corporate-social-responsibility-csr/>
5. Telford Nicola (2021). A List Of Statistics That Demonstrate The Importance Of CSR. Retrieved from: <https://viewsforchange.com/list-statistics-demonstrate-importance-csr/>
6. Chastity Heyward (2020). Forbes Councils Member Forbes Business Council The Growing Importance Of Social Responsibility In Business. Retrieved from: <https://www.forbes.com/sites/forbesbusinesscouncil/2020/11/18/the-growing-importance-of-social-responsibility-in-business/?sh=471b52162283>
7. Green Office Guide (2009). Create a more efficient workplace, buy better office products, measure your success. Brian Back. Retrieved from: <http://media.sustainableindustries.com/documents/gog.2009.digiGtal.pdf?email=>

HLUSHENKOVA ANASTASIA, KHUDIK BOHDAN. ENTERPRISE RESOURCE MANAGEMENT BASED ON "GREEN OFFICE" PRINCIPLES. *The concept of the "green office" is an approach to enterprise resource management with environmental responsibility, aiming for harmony between business and nature. In this framework, enterprises take accountability for their environmental impacts and take measures to preserve it. Companies that align their operations with the principles of the green office utilize resources and energy more efficiently, reduce waste volumes within office spaces, and enhance their reputati on with consumers, clients, and partners.*

The principles of the "green office" are directed towards making office activities more environmentally responsible, diminishing negative impacts on the environment, and promoting sustainable development.

Key principles of the "green office" concept include energy efficiency, social responsibility, the use of renewable energy sources, efficient water usage, emission reduction, promotion of sustainable transportation, and eco-friendly office management.

Implementing the "green office" concept requires financial, infrastructural, human, and other resources for the successful adoption of green practices, following several sequential stages.

Additionally, there are several potential barriers that may complicate the implementation of the green office concept in the enterprise: high implementation costs, lack of awareness and support from the staff, technical limitations, insufficient understanding of the benefits, bureaucratic obstacles, fear of change, uncertainty of standards, and short-term thinking.

Overcoming these barriers may require the enterprise to adopt a specific strategy, an effective communication plan, and engage with employees to ensure support and understanding of the benefits of the "green office" concept at all levels.

Implementing the green office concept is a crucial step for the enterprise, as it brings numerous advantages and positive outcomes for both the business itself and the environment. It enables businesses to actively participate in sustainable development, create a positive internal and external image, and contribute to the establishment of a more resilient and environmentally responsible business environment.

Keywords: *green office, resource management, sustainability, environmental efficiency, energy efficiency, environmental responsibility.*